

12. Spannmålstork - förebyggande information

Årligen drabbas ett flertal gårdar av bränder och brandtillbud i spannmålstorkar. Ofta förstörs också intilliggande byggnader vid torkbränder.

Torkanläggningen används under en hektisk och brådslande tid under hösten. **Det är därför viktigt att torkanläggningen, i sin helhet, är genomgången och rengjord inför torksäsongen.** Under själva torksäsongen får man i regel nöja sig med att hinna kontrollera och rengöra särskilt viktiga delar såsom t ex luftintag till varmluftspanna, belysningsarmaturer, elutrustning och eventuella remtransmissioner.

Rengöring och ordning

I en torkanläggning finns det många saker som kan orsaka brand om oturen är framme.

Erfarenheter från brandtillbud i spannmålstorkar är att väl rengjorda torkanläggningar som sköts av kunniga och noggranna personer sällan drabbas av brandskador. Om det trots allt händer något i en välstädad torkanläggning, som till exempel varmgång i lager eller slirande remmar, självslocknar ofta en begynnande brand eller så är den lätt att släcka. Däremot, ett brandtillbud i en ostädad tork resulterar ofta i en storbrand.

Vid rengöring av spannmålstorkar rekommenderar vi att man använder en så kallad "industridammsugare". Det går också relativt bra att blåsa rent vissa saker med tryckluft. På marknaden finns det centraldammsugarsystem som är lämpliga för torkar och som gör det lättvindigt att suga rent i alla delar av torkanläggningen.

Bild av industridammsugare.

Regler och bestämmelser

Enligt försäkringsvillkorets säkerhetsföreskrifter ska man alltid följa Lantbrukets Brandskydds Kommittés rekommendationer (LBK) för spannmålstorkar (Flik 4 "Uppvärmning och torkning").

LBKs rekommendationer hittar du på www.lantbruketsbrandskydd.nu/lbk-parmen. I texten nedan ger vi bara en översikt av LBK. Därför bör du själv öppna **Flik 4** i LBK och ser vad som berör dig.

Olika torktyper

Det finns många olika typer av torkanläggningar. Den vanligaste, och som vi fokuserar mest kring i det här bladet, är en oljeeldad varmluftspanna ansluten till en sats- eller genomströmningstork. Det finns en mängd andra torktyper som du kan läsa mer om i LBK, till exempel gaseldade torkar, silotorkar med omröring, fliseldade varmluftstorkar och kallluftstorkar med tillsatsvärme.

Pannrum

Kraven för pannrum i eller intill ekonomibygnader är att väggar, tak och dörrar ska motstå brandspridning i 60 minuter (EI 60) och vara försedda med tändskyddande beklädnad och att det är tätt i hörn och skarvar. En praktisk och bra konstruktion för pannrum är ett stabilt betonggolv som inte påverkas av tjäle, väggar av putsad Leca och tak med träregelstomme, stenullsisolering och dubbla gipsskivor. Dörren, lämpligen en brandklassad plåtdörr, ska alltid hållas stängd under drift. Anvisningar för luftintag för förbränningsluft och uteluft för uppvärmning se LBK Flik 4 sid 7 respektive sid 23.

Dina
Försäkringar

www.dina.se

I pannrum är det viktigt att det tätas noga vid luftkanals-, rör- och elledningsgenomföringar för att förhindra rök- och brandspridning. Inför varje torksäsong ska tätningarna kontrolleras och vid behov lagas. Eventuella sprickor i murade väggar måste också lagas inför varje säsong.

Befintliga stabila och täta pannrumsdörrar av trä kan i vissa fall godkännas om de på insidan kläs med 8 mm "Masterboard" eller liknande/likvärdigt material.

Skorsten

Var noga med att kontrollera bjälklags- och takgenomgång. Råttor och möss kan ha förstört isoleeringen. Det är också viktigt att skorstenen har en huv som gör att regn och snö inte kommer ner i pannan och orsakar rost.

Vid byggnation av skorstenar eller andra frågor om skorstenar ska man alltid samråda med skorstensfejarmästaren i kommunen innan man köper, börjar bygga eller börjar åtgärda en skorsten. Skorstenshöjd se LBK Flik 4 sid 33-34.

Rökgasbrunn

Rökkanalen från en panna som är ansluten till en rökgasbrunn ska stängas till eller tas isär på lämpligt sätt så inte luften från rökgasbrunnen stiger upp i panna och kondenseras. Vintertid då pannan inte används kan annars sådan kondens skapa stora rostskador på brännkammaren.

Sotning

Efter varje torksäsong måste pannan sotas. Vi rekommenderar att man anlitar en kunnig sotare för arbetet som också kan kontrollera tätheten på brännkammaren och rostskydda pannans brännkammare. Även fläktvingarna på fläkten i pannan bör göras rena minst en gång per säsong. Särskilt viktigt är det att rengöra radialfläktar.

Luftintag

Damm och agnar som sugas in i pannan till en tork är den vanligaste orsaken till torkbränder. Det kan till exempel vara damm och agnar från ett aspiratörsutsläpp som vid ogynnsam vindriktning blåser mot luftintaget till pannan. Även när man tippar eller lastar spannmål är det risk att det blåser damm och agnar till luftintaget. Går det inte att flytta utsläppet från aspiratören så det inte kan sugas in i pannan är det nödvändigt att samla upp aspiratörsutsläppet i en täckt vagn eller behållare. Om det vid tippning av spannmål blåser damm och agnar mot luftintaget kan man bli tvungen att stanna pannan tillfälligt.

Luftkanaler

Alla lågpunkter och andra ställen i luftkanalerna där det kan samlas damm och agnar måste vara åtkomliga vi rensluckor. Finns det inte tillräckligt med rensluckor bör man sätta dit fler. Torrt damm i luftkanalerna antänds lätt om det kommer gnistor från pannan.

Varvtalsvakter

Alla elevatorer som har skopor monterade på rem och horisontella bandtransportörer ska vara försedda med varvtalsvakt. Testa varvtalsvakterna flera gånger per säsong enligt bruksanvisning.

Elutrustning, belysning och dylikt

All elutrustning, belysning och dylikt ska hållas ren, vara hel och vara godkänd enligt starkströmsföreskrifterna för den brandfarliga miljö som råder i en spannmålstork. Är du osäker rådgör med din elinstallatör. Sladdlampor måste vara hela och godkända och får bara användas som tillfällig belysning.

Brandsläckningsutrustning

I en torkanläggning ska det finnas flera brandsläckare. Vi rekommenderar att det finns en släckare bland annat i anslutning till pannrummet, i anslutning till tippgrop och i övre delen av torkanläggningen. Välj släckare ABC 6 kg pulver (lägst klass 34A 233 BC). Vi rekommenderar också att man ordnar någon slags nödutrymning, från den övre delen av torkanläggningen, som kan användas i fall den vanliga trappan blockeras av rök och brand.

I en torkanläggning ska det finnas flera brandsläckare.

LBK – Lantbrukets Brandskyddskommitté

LBK ger ut rekommendationer som ligger till grund för bland annat försäkringsbolagens säkerhetsföreskrifter och myndigheternas krav för brandsäkerhet inom lantbruket.

Övrig skadeförebyggande information

Söka i LBKs rekommendationer med hjälp av dator: www.lantbruketsbrandskydd.nu/lbk-parmen

Du hittar också mer skadeförebyggande råd och tips på www.dina.se/forebygg-garden

Har du frågor?

Kontakta oss så hjälper vi dig.

Dina
Försäkringar

www.dina.se